

Pašvaldības aģentūra
RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA BIROJS

Reģistrācijas Nr. 90002099755, Dzirnau iela 60A-21, Rīga, LV-1050,
tālrunis 67105941, fakss 67105998, e pasts: rpab@riga.lv

RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA KOLĒĢIJAS

SĒDES PROTOKOLS

Rīga

2013. gada 5. decembrī

Nr.4.(78)

Sēde tiek atklāta plkst. 15.14

Sēdi vada: direktors, Rīgas pilsētas arhitekts G. Princis

Sēdi protokolē: direktora vietnieks, arhitektūras projektu atbalsta virziena vadītājs I. Metnieks

Sēdē piedalās kolēģijas locekļi:

E. Bērziņš, V. Brūzis, J. Dripe, H. Gūtmane, T. Kokins, A. Kronbergs, I. Purmale, I. Rukšāne, V. Valgums

Sēdē nepiedalās kolēģijas locekļi:

V. Briedis, J. Dambis, G. Grikmāne, I. Leikums, A. Pauniņš, M. Straume,

Sēdē piedalās:

Rīgas pilsētas arhitekta birojs: direktora vietniece R. Bula, projektu vadītājs A. Feļtins

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvji: G. Ruskuls, A. Ločmanis, D. Roga

Sēdes darba kārtība

1. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta ziņojums par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam projektu.
2. Rīgas pilsētas arhitekta biroja darbības izvērtējums 2013. gadā, ieteikumi darbības pilnveidošanai 2014. gadam.

1.

Par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta ziņojumu par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam projektu

Gvido Princis (G.P.):

atklāj sēdi, ziņo par sēdes darba kārtību. Dod vārdu Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvim Guntaram Ruskulam.

Ziņo **Guntars Ruskuls (G.R.):**

G.R. par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam projekta izstrādes gaitu un progresu, saturu, sabiedriskajām apspriešanām un dokumenta virzīšanu uz apstiprināšanu domē.

G.P. atklāj jautājumu sesiju. Jautā, kas ir galvenie procesi, kas ietekmē tendenci Rīgas iedzīvotāju skaitam nākotnes prognozēs samazināties? Un kādi apstākļi varētu šo tendenci mainīt?

G.R. Skaitļi. Skatoties migrācijas saldo un demogrāfiju, kas ļoti pasliktinās, mēs redzam, ka katru gadu iedzīvotāji aizplūst, tai pašā laikā mēs redzam, ka pierīgā iedzīvotāju skaits pieaug. Tas nozīmē,

ka viens no jautājumiem ir mājokļi – ko Rīgā dzīvojošie gribētu iegādāties, bet nevar atļauties, otrs – gaisa kvalitāte un troksnis arī neļauj mums saglabāt iedzīvotājus šajā teritorijā. Trešā lieta – patriotisma trūkums. Mēs redzam, ka Rīgā dzīvo daudz vairāk iedzīvotāju, nekā ir deklarējušies un jautājums ir – kāpēc? Ir nepieciešama apkaimju kustība, jo apkaimē ir vairāk pieņemama, nevis visa Rīga. Risināt jautājumu mēs piedāvājam ar mājokļu dažādību, esošā mājokļu fonda uzlabošanu. Un jauno attīstības teritoriju attīstībai ir jānotiek ļoti ilgtspējīgi, kā labākie paraugi – Dublīnas Dockland, par projektiem Kopenhāgenā un Amsterdamā. Saknīst apkaimē mums ir iespējas šo teritoriju veidot ilgtspējīgu. Mums ir daudz dažādu pasākumu, lai Rīdīnieku būtu lepni. Mums parādās jaunas attīstības teritorijas, jaunu darbavietu teritorijas, kur jebkurš grib strādāt un dzīvot.

JAUTĀJUMI PAR ZINOJUMU

Jānis Dripe (J.D.)

jautā vai ir saskaņa starp Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam projektu (stratēģijas) un Nacionālās attīstības plānu vai arī starp šiem dokumentiem ir vērojamas pretrunas?

G.R. Stratēģijā ir daudz tekstuālās informācijas. Mēs skatījāmies, kas varētu būt tas, kas veido Rīgu kā metropoli, ko grib arī valsts un ko atbalsta. Mēs ielikām virkni metropoli veidojošos elementus – laikmetīgais mākslas muzejs, kas Rīgai nav, koncertzāle, kongresu centriem. NAP arī šie objekti ir bijuši, bet nu vairs nav. Problēmas, ka bieži mainās uzstādījumi. Bet nobīdes nav. Daudzas mūsu lietas tika iestrādātas ministriju pamatnostādņēs, ar kurām viņas iet tagad uz Eiropu un cīnās par naudām saviem projektiem.

Andris Kronbergs (A.K.)

jautā vai stratēģijas projektā ir sadaļa par energoefektivitātes jautājumiem, atkritumu dedzināšanas jautājumiem un tamlīdzīgām lietām, kas varētu nākotnē mainīt „pilsētas cenu”?

G.R. Mēs stratēģiski to esam pateikuši. Mums ir 2 mērķi reālās rīcībās tuvākiem 7 gadiem – mums ir rīcības virziens 13 – „Plaša energoefektivitātes īstenošana” attīstības programmā un rīcības virziens 9 „Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis”. Ir iezīmēta sadarbība ar RTU par pilotprojektiem, mērījumiem, šādām lietām. Par atkritumu dedzināšanu gan mēs neielikām, mēs konsultējāmies ar Getliņiem, un pārskatāmā nākotnē viņi domā tikai par esošās izgāztuves attīstību. Par to jārunā Rīgas plānošanas reģionā. Stratēģiski mēs esam pateikuši, ka gribam būt viedā pilsēta.

A.K. Vai mājokļu stratēģija ir balstīta ticamās prognozēs? Vai iekšējās migrācijas dati ir apzināti? Vai varam stratēģija ierakstīt, ka revitalizēsim tos padomju rajonus, vai tam ir kaut kāds pamats? Vai ir izpētīts pieprasījums pēc mājokļiem nākotnē un vai mums vispār tās padomju laika mājas ir jārenovē, varbūt jājauc nost?

G.R. Iedzīvotāju apmierinātības pētījumi katru gadu tiek veikti, un tur parādās, ka viņi nav mierā ar publisko telpu, kas viņiem ir. Stratēģiski mēs esam pateikuši, ka masveida apbūves nebūs. Kas notiks, ja stratēģijā pateiks, ka mikrorajoni ir jājauc nost, kur dzīvo 60% rīdīnieku? Arī RPAB ir pateicis, ka ir nepieciešama šo teritoriju sakārtošana.

G.P. Jautā kas ir pieejamība, kas ir dažādība (mājokļu), ko ar šo stratēģiju grib pateikt? Kam jābūt, lai mājokļi būtu pieejami, kam jābūt, lai mājokļi būtu dažādi? Kas ir kvalitātes kritēriji?

G.R. Mums pakalpojumos ir ielikti rādīsi, ap kādiem būtu jābūt skolām, bērnudārziem, zaļajām teritorijām, kurus vajadzētu sasniegt ilgtermiņa stratēģiskajā laikā. Lai iedzīvotājus noturētu mikrorajonos ir nepieciešama publiskās ārtelpas sakārtošana, autostāvvietu sakārtošana, komplektā ar publiskās telpas reorganizāciju. Tagad Ilzes Purmales vadībā ir izsludināts tematiskais mājokļu plānojums mājokļu un apdzīvojuma struktūras attīstībai. Būs pētījumi un būs dati par tiem un teritorijām, kas būtu jārezervē. Struktūrplāna ideja ir, ka mēs koncentrējamies uz būtiskāko.

Toms Kokins (T.K.)

jautā, kā tiks nodrošināts tas, ka nauda seko prioritātēm? Kādas iespējas to ietekmēt?

G.R. Mēs esam iestrādājuši nodaļu par stratēģijas ieviešanu, ir stratēģijas ieviešanas padome, ko obligāti jāvada mēram. Ir jāattīsta viss, kas ir prioritārs. Tas arī departamentiem ir jānosaka.

Viktors Valgums (V.V.)

jautā kādā veidā (aglomerācija) tas viss korelē ar plāna doktrīnu? Kādā veidā tas iet kopā ar plānošanas reģioniem? Kur ir plānošanas reģionu centri?

G.R. Mēs neesam aroganti pret apkārtējām pašvaldībām. Mēs rādām ministrijām, ka Rīga nav ūdensgalva, bet dod ekonomisko potenciālu visam reģionam. Mēs esam gatavi nest šo smagumu, bet mums ir nepieciešams valsts atbalsts Rīgai kā metropolei. Plānošanas reģioni ir vairāk kā pašvaldību sadarbības forma.

V.V. Kāds ir pārskata periods stratēģijai?

G.R. Mēs katru gadu spēkā esošiem dokumentiem taisām pārskatus un domē apstiprinām. Tā būs arī nākotnē. Ik pēc četriem gadiem būs fundamentāla pārskatīšana – ik pēc katra sasaukuma.

Egons Bērziņš (E.B.)

Jautā kādā veidā un vai ir pētīta starptautiskās konkurences vide (konkurējošās pilsētas, draugi, sadarbības partneri)? Vai mums ir pietiekams priekšstats – Tallina, Kopenhāgena, Helsinki – vai mēs pārzinām konkurējošo vidi?

G.R. Tāds pētījums nav bijis. Viena no galvenām lietām – vadošie plānotāju ir apmeklējuši Ziemeļeiropas centrus un guvuši priekšstatus un sapratuši, ka var arī savādāk.

Ilze Rukšāne (I.R.)

Pirmo reizi stratēģijā nopietni ir parādījies jautājums par to, kas ir publiskā telpa un dzīves kvalitātes un kāda ir vīzija par dzīves kvalitātēm.

Helēna Gūtmane (H.G.)

Jautā, vai tiek domāts par to ka kaut kādā līmenī stratēģijas ietvaros par *actornet work analysis* un *stakeholder analysis*?

G.R. Steikholderus mēs aptvērām diezgan plaši. Kvalitatīvi mēs skatījāmies Londonas stratēģiju un pieejas. Jāpaņem labākais no visiem. Tas ir ekspertu uzdevums. Detalizēti zinātniski pētījumi nav veikti.

J.D. Jautā – bija rādīti savienojumi ar jūru – vai tas paredz kādas fiziskas rīcības tajās teritorijās vai tās ir simboliskas rīcības.

Andris Ločmanis (A.L.)

Tas nav simboliski. Tā ir kā iespēja abos krastos ar kājām vai velo sasniegt jūru. Patreiz mēs domājam: „Mums pilsētā ir jūra” un tā ir sasniedzama. Un ir dažādas citas aktivitātes un zaļie centri ar bioloģisko daudzveidību, rekreāciju un gaisa kvalitāti. Rotaļlaukumi, BMX trases, ielu vingrošanas laukumi u.c.

E.B. Būtu labi, ja mēs zinātu, ko dara konkurenti, piemēram, Stokholma un Kopenhāgena pašlaik pārtaisa savus stratēģiskos plānus. Ir svarīgi zināt *what's behind*?

G.P. Cik stratēģisks mērķis ir Rīgas arhitektūras vērtību, vides estētikas, sajūtu, emociju saglabāšana tajā vidē, kur mums ir šīs vērtības, un cik svarīgi ir, ka jaunais vai rekonstrukcija vai renovācija tiek veikta ar estētisku un dizaina kvalitāšu piemeklēšanu? Cik tas ir vai nav pateikts un kāda ir attieksme?

G.R. Par kvalitāti un principiem stratēģijā ir sadaļa „Pamatnostādnes un vadmotīvi”, un tur mēs ielikām politikas un iekodējam to, kas jāizvērtē, privatizējot zemes gabalus un attīstot projektus. Lai jaunie projekti respektētu apbūves teritorijas vēsturisko garu, mēs ielikām aprakstu un politiku, kas jādara tīri stratēģiski. Jaunie elementi nedrīkst degradēt esošo.

Regīna Bula (R.B.)

Par publiskās ārtelpas kvalitāti – centrā – gājējs un Daugava pār Akmens tiltu? Vai ir kas konkrēts par Akmens tiltu kā gājēju tiltu? Un vēl, kas ir ar publisko ārtelpu un mākslu?

G.R. Mums ir, ka nākotnē tas varētu kļūt par gājēju un tramvaja tiltu. Tas ir pateikts. Par publisko ārtelpu un mākslu – mēs varētu apbūves noteikumos paredzēt, ka telpas, kas netiek izmantotas un stagnē – tur varētu noteikt pagaidu lietošanu. Par pieminekļiem un mākslas objektiem – nekas konkrēts nav. Tas, ka publiskai telpai jābūt kvalitatīvai, to varētu paredzēt.

REKOMENDĀCIJAS UN IETEIKUMI

H.G. Stratēģijā ir vairākas ārkārtīgi nozīmīgas izmaiņas un labas lietas, ko sauc par integrēto pieeju. Starp lielām lietām ir tas, ka stratēģija ir sasaistīta ar plānu un programmu un beidzot programma ir parādījusies. Visi jautājumi, kas tika uzdoti, varētu būt integrēti tieši programmas izpildes laikā. Svarīgi, ka tika integrētas zaļās struktūras un privātās zaļās telpas. Ir veiksmīga mobilitātes shēma. Ir

vairāki ieteikumi. Vairākas reizes tika uzsvērts, ka mainīts vektors no decentralizācijas uz kompakto pilsētu. Manuprāt, tie nav divi dažādi vektori, ja jūs konfrontējat decentralizāciju un kompakto pilsētu, tad parādās vairākas nesasaistes, bet, ja jūs viņas savienojat, jūs varat akcentēt Rīgas neattīstību, *urban sprawl*(???) virzienā. Kompaktā pilsēta nenozīmē vairāku centru izveidi. Apkaimes programma pastiprinātu šo decentralizācijas vektoru tikai dažādās citās dimensijās, pastiprina sociālo dimensiju. Vēl viena lieta – Rīga kā starptautiski atpazīstama pilsēta – kā Jums liekas, vai nevajadzētu noartikulēt Rīgas specializāciju, kas ir stiprākās jomas? Baltijas, Latvijas un Rīgas spēcīga tendence ir sociālā aktivitāte jeb radošā attīstība – tas ir kaut kas ar ko var iziet uz starptautiskās skatuves – sociālās inovācijas. Varbūt ir iespējams to vairāk noartikulēt. Vēl viens – ir laba stratēģija, bet vai nav iespējams teritorijas plānojuma līmenī vairāk palielināt tēlainību, saliekot visu tēlos (Antverpenes plāns kā piemērs, kur redzēt prioritātes). Ielikt visu tēlos un pielikt to sociālo tēlu, kur vairāk cilvēks ir iekšā.

E.B. Papildinājums pie Helēnas teiktā – demonstrētais centrālā kodola modelis neizslēdz iespēju akcentēt un apvilkt kaut ko apkārt tām apkaimēm un perifērijām, kas pēc būtības ir sponsori un ir pašpietiekamas. Viena no tām tika nosaukta Daugavgrīva – reāli pašpietiekama. Ir Daugavgrīvas cietoksnis, ir vieta, kur sākas Rīga. Respektam pret šo ostas pilsētas identitāti un atpazīstamiem tēliem (kopā Kopenhāģenu), tas varētu būt redzams. Tur ir spēlētāji, kas ir konkurentiem un kas ir arī mums, ko varētu reāli parādīt gan vizuāli, gan telpiski neko nezaudējot.

I.R. Gribu uzsvērt, ka stratēģija ir nozīmīgi uzlabojusies. Skatoties uz šo Rīgas struktūrshēmu un domājot par šīm zilajām un zaļajām, kas ir man tuvākā tēma, sajūtas diemžēl ir, ka šis zaļais ir palicis tikai šajā perifērijas daļā un trūkst sasaistes. Vizuālais.

T.K. Gribu uzteikt sabiedrības līdzdalību. Ir pilnīgi jauni spēki velīti šiem pasākumiem. Gan apkaimju līmenī, gan daudzslāņainā stratēģijas apspriešanā. Vērtīgs solis apkaimju identitātes stiprināšanā. Otrs – ņemt pēc iespējas vērā un arī aicināt uz sadarbību par tematiskajām lietām tos, kas izstrādā tematiskos plānojumus.

Viesturs Brūzis (V.B)

Vērtības ir apkaimju attīstība. Apkaimju apzināšana un aktīva iesaiste ir viens no būtiskiem aspektiem. Cilvēku interesē, kas būs apkārt, vai būs labais centrs, Kalnciema ielas tirdziņš – kā labie piemēri.

A.K. Šis ir jauns solis domāšanas un plānošanas veidā. Ir jauna domāšana. Būtu vērts ņemt vērā to, kas šodien šeit izskanēja. Nezinu, vai tā Skanstes iela ir tik tumši sarkanā krāsā jākrāso, tas jāpārdomā. Paldies, ļoti labs darbs izdarīts.

I.P. Globālā mērogā viss ir kārtībā. Liels solis sperts uz priekšu. Pie jaunā teritorijas plānojuma ir jautājums par pasniegšanas veidu, savietojamību. Lai viss nolasās un ir skaidrs visiem cilvēkiem. Lielais darbs, kas stāv priekšā, ir stratēģijas un teritorijas plānojuma īstenošana.

V.V. Liels gandarījums par paveikto darbu. Bāze ir ielikta. Stratēģija ir nebeidzams process, pie tās visu laiku ir jāstrādā, jāaktualizē. Pozitīva ir sabiedrības iesaiste. Ilustrācija varētu būt pārdomātāka, bet tas ir reklāmas jautājums.

H.G. Vai var padomāt zaļajās struktūrās vai mobilitātes plānā par dzelzceļa tīklam pieguļošās telpas izmantošanu, re-izmantošanu, revitalizāciju – kompleksi. Tā ir liela tēma.

G.P. Paldies Guntaram par darbu! Slēdz priekšlikumu sesiju.

G.R. Paldies par veltīto laiku!

2.

Rīgas pilsētas arhitekta biroja darbības izvērtējums 2013. gadā, ieteikumi darbības pilnveidošanai 2014. gadam.

G.P. atklāj otro sēdes daļu, aicinot gada nogalē atskatīties uz to, kas [kopā ar jomas ekspertiem un sadarbības partneriem ir paveikts 2013. gadā](#), un uzklaut Kolēģijas ekspertu vērtējumu un ieteikumus par to, kas būtu jaunie uzstādījumi sadarbībai 2014. gadā.

Pārskats par RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA KOLĒĢIJAS darbu (20.12.2012 – 5.12.2013)
[20.12.2012. - 4.\(74\) sēde](#) par Dailes teātrim pieguļošās kultūras telpas attīstības stratēģiju.

Sociālekonomisko pārmaiņu rezultātā spēkā esošā vienošanās starp valsts pārvaldes institūcijām un privāto attīstītāju (priekšlaukuma nomnieku) izpilde ir apgrūtināta un par šīs vienošanās grozījumiem ir izskanējušas dažādas idejas ([skat.: 19.01.2012 Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas 1.\[71.\]](#)). Kolēģijas iepazīs ar pētījumu „[Dailes teātrim piegulošās kultūras telpas attīstības stratēģija](#)”. Pētījuma mērķis bija izstrādāt priekšlikumu minētās teritorijas telpiskai organizācijai un attīstībai, ņemot vērā plānojumu un esošās pilsētvides kvalitātes un arhitektūras vērtības (Dailes teātris, Rīgas 1.slimnīcas komplekss un publiskā ārtelpa gar Brīvības un Šarlotes ielām), kā arī veicināt kvartāla vides estētikas harmonizāciju.

Ņemot vērā, ka Dailes teātrim piegulošā teritorija ir publiskā ārtelpa, tās attīstībai jārespektē ieinteresēto grupu (tajā skaitā teātra darbību un Rīgas 1.slimnīcas attīstības perspektīvu, gan apkārtnes iedzīvotāju un apkaimē strādājošo, gan kultūrvēsturisko vērtību, u.tml.) intereses. Tāpēc ir nepieciešama padziļināta iespēju un risku izpēte, kam sekotu izsvērts lēmums par turpmāko rīcību. Rezumējot diskusiju - ir jāņem vērā kvartāla būvvēsturi un tur esošās Rīgas arhitektūras vērtības (Dailes teātris, Rīgas 1.slimnīcas komplekss un publiskā ārtelpa gar Brīvības un Šarlotes ielām). Turklāt par kvartāla telpiskās attīstības stratēģiju ekspertu nostāja nav vienāda, jo dominē viedokļi par publiskās ārtelpas funkcionālo un labiekārtojuma uzlabošanu bez jaunas apbūves un to, ka pastāvošā transporta novietošanas prakse gan teātra apkārtņē, gan uz apkārtējām ielām pastiprināti degradē esošo pilsētvides kvalitāti un arhitektūru. Tāpēc pirms publiskās ārtelpas labiekārtojuma izstrādes pasūtītājam un pašvaldībai kopā ar ieinteresētajām pusēm jāidentificē un jādefinē Dailes teātra apkārtnes un Rīgas 1.slimnīcas teritorijas publiskās ārtelpas potenciāls (piemēram jaunas iespējas rekreācijai).

Progress 2013. gadā.

[Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums](#) (ar grozījumiem, kas īstenojami no 23.09.2013.).

[21.03.2013. - 1.\(75\) sēde](#) par jaunā Būvniecības likuma redakciju Saeimā pirms trešā lasījuma.

Rīgas pilsētas arhitekts un nozares profesionāļi ir vienoti ieskatos un gatavi uzņemties atbildību par pārmaiņām pilsētas arhitektūrā, tomēr jaunajam Būvniecības likumam ir jābūt nopietnam atbalstam būvniecības nozares sakārtošanā un daudz skaidrāk jādefinē būvniecības procesā iesaistīto pušu loma un atbildība.

Lai to panāktu, likumā ir skaidri jādefinē arhitektu, būvinženieru un būvuzņēmēju statuss, t.sk. viņu tiesības, pienākumi, atbildība pret pasūtītāju un sabiedrību, jo likuma jaunajā redakcijā joprojām nav skaidrības par nozares profesionālo pakalpojumu sniedzēju būv-garantijām un apdrošināšanu, kas ir otrs svarīgākais faktors aiz nevainojamas būvniecības kvalitātes.

Nozīmīgākie instrumenti, kas nodrošina jaunās apbūves un būvniecības kvalitāti, ir efektīvi pilsētu un pašvaldību arhitektu dienesti un augstas kvalifikācijas būvspeciālisti – arhitekti, būvinženieri u.c. Taču jaunajā Būvniecības likumā šie instrumenti tiek vienpusīgi vājināti, iespējams, arī uz sabiedrības drošības, veselības, labklājības un apkārtējās vides kvalitātes rēķina.

Kolēģija atbalsta sadarbību starp pilsētas arhitekta dienestu, valsts un pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām (profesionālajām) organizācijām kā galveno principu un mehānismu kvalitatīvas (ilgtspējīgas, harmoniskas u.tml.) pilsētelpas veidošanā un esošās situācijas (piemēram, mikrorajonu, publisko parku un veloceļu) kvalitatīvai uzlabošanai pārskatāmā nākotnē.

Kolēģija saskata nevalstisko (profesionālo) organizāciju neaizvietojamu lomu arhitektu un būvinženieru profesionālās kvalitātes standartu pilnveidošanā un uzturēšanā atbilstoši nepieciešamajām pārmaiņām un reformām nozarē, protams, sadarbībā ar nozares pārstāvjiem un valsts un pašvaldību institūcijām.

Rezumējot diskusiju - 03.04.2013. RPAB iesniedza LR Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājam Vjačeslavam Dombrovskim uz Būvniecības likuma trešo redakciju [likumprojekta grozījumus](#).

Progress 2013. gadā.

Saeimā 09.07.2013. ir pieņemts jaunais [Būvniecības likums](#), kurš stāsies spēkā 01.02.2014.

[20.06.2013. - 2.\(76\) sēde](#) par daudzdzīvokļu mājas skiču projektu Purvciemā, Žagatu ielā 7.

Projektēšanas laikā apkārtnes iedzīvotāji (tajā skaitā no privātmājām Žagatu ielas rajonā, Žagatu ielā Nr. 13, Ieriķu ielā Nr. 60 un Nr. 66) gan rakstiski, gan tikšanās un pieņemšanās ar Rīgas pilsētas vadību un atbildīgajiem speciālistiem ir norādījuši uz vairākiem satraucošiem objekta ietekmes aspektiem topošās jaunbūves ietekmes uz pilsētvides kvalitāti kontekstā. Kolēģijā konstatējam, ka projektam nav bijusi nepieciešama sabiedriskā apspriešana (neskatoties uz to, ka zemesgabals atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku iekšpagalmā un līdz projekta izstrādei kalpoja kā autotransporta novietne) ne projekta pasūtītājs SIA "YIT Celtniecība", ne autors SIA „Z&B” (projekta galvenais arhitekts Normunds Brezinskis) līdz pat diskusijai Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijā nav veikuši komunikāciju ar apkārtnes iedzīvotājiem un, ka topošās jaunbūves apjoma kompozīcija atspoguļo maksimāli pieļaujamās apbūves intensitātes un minimālās brīvās teritorijas rādītājus. Rezumējot diskusiju - viedokļu uzklauššanas un diskusijas rezultātā pilsētas arhitekta birojs sagatavoja [atzinumu](#) par konstatētajām nepilnībām projekta kontekstā.

Progress 2013. gadā.

Neņemot vērā pilsētas arhitekta biroja atzinumā minēto SIA "YIT Celtniecība" iesniedz un Būvvalde 06.08.2013. akceptē būvprojektu (Nr.817), un 20.08.2013. izdod būvatļauju būvprojekta īstenošanai. Apkārtnes iedzīvotāji to apstrīd pašvaldībā, tomēr ar RD Pilsētas attīstības departamenta 28.10.2013. lēmumu (Nr.DA-13-715-ap) tā atstāta negrozīta.

[19.09.2013. - 3.\(77\) sēde](#) par skates „2013.gada balva Rīgas arhitektūrā” nominēto objektu kvalitāti. Balvas pretendenti demonstrē 2012. gadā ekspluatācijā nodoto būvobjektu raksturīgākās iezīmes un raksturo tendences būvniecībā Rīgā. Tās nav perfektas, tomēr raksturo tās īpašnieku un autoru vēlmi un profesionālismu veidot mūsdienu Rīgas arhitektūras daudzveidību un vērtības. Diskutējam par to, „vai ielas un tramvaja sliežu pārbūve un teritorijas labiekārtojums ir arhitektūra?”, kā arī, kas ir skates mērķis un nonācām pie atziņas, ka skates mērķis ar visiem līdzekļiem ir gan ar gada balvu, gan ar speciālajām balvām pievērst uzmanību būvniecības rezultātā notikušām pozitīvām pārmaiņām Rīgas pilsētvidē un arhitektūrā, ko nesaraucamā sadarbībā veido būvobjekta pasūtītājs un finansētājs, būvētājs, projektētājs – arhitekts, būvinženieris, kā arī valsts un pašvaldību uzraugošo dienestu speciālisti.

Rīgas arhitektūras objektu skates integrēto vērtību mērauklu veido jomas eksperti -arhitekti, būvinženieri, ilgtspējības speciālisti, kuru uzdevums ir novērtēt paveikto un izcelt labāko, vērtējot reālus būvniecības procesa rezultātus un konstatēt to radītās izmaiņas pilsētvides kvalitātē un arhitektūrā pēc būvniecības pabeigšanas.

Īpašu uzmanību šī gada arhitektūras sasniegumu skatē pievērsām balvas pretendentu kvalifikācijai kritērijiem - vides pieejamībā, virzienā uz sabiedrības interesēm ar vadmotīvu „Arhitektūra visiem”, kas pieprasa daudz iejūtīgāku attieksmi pret aizvien pieaugošu mūsu sabiedrības daļu – senioriem, bērniem, un ļaudīm ar specifiskām vajadzībām, kas ikdienā saskaras ar pārvietošanās un citām grūtībām, un kuriem Rīgā joprojām ir ļoti grūti „iziet no mājām” bez apkārtējo palīdzības. Diskutējam arī, „vai vides pieejamības standartiem un kvalitātes kritērijiem neatbilstošas būves ir ilgtspējīgas?”, kā arī par izglītības sistēmas nozīmi šajā jomā.

Rezumējot diskusiju - arhitektūras un pilsētvides kvalitātes (gan izvēlēto risinājumu, gan dizaina, gan darbu izpildes kvalitāte) pārmaiņu līmenis nav apmierinošs. Turklāt tas nav naudas, bet attieksmes un profesionalitātes jautājums. Lai situāciju vērstu uz labu, ir nepieciešama attieksmes maiņa un visu būvniecības procesā iesaistīto pušu – pasūtītāju, projektētāju, būvētāju, uzraugu sadarbības spēju un kvalifikācijas paaugstināšana. Vides pieejamības jomā - 62% izpilda LBN prasības, bet 23% šīm prasībām neatbilst; 31% ir ar atbilstošu vides pieejamības risinājumu dizaina kvalitāti, bet 38% šajā aspektā ir pilnībā neatbilstoši; 31% ir izmantojoši situācijai atbilstošus materiālus, bet tikpat liels skaits (31%) ir izmantojuši situācijai neatbilstošu materiālu izvēli.

Progress 2013. gadā.

Vides pieejamība – virzienā uz „[Arhitektūra visiem](#)” [apskatāmi labākie piemēri 2013](#). Gada balvas pretendentu kontekstā.

Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas sanāksmju (dec.2012. - 2013.g.) apmeklējums:

	20.12.2012	21.03.2013	20.06.2013	19.09.2013	05.12.2013
Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas sastāvs					
Viktors Valgums (Latvijas Arhitektu savienības pārstāvis)	x	x	n	n	x
Andris Kronbergs (Latvijas Arhitektu savienības pārstāvis)	x	n	x	x	x
Egons Bērziņš (Latvijas Arhitektu savienības pārstāvis)	n	x	n	n	x
Gunta Grikmāne (Latvijas Arhitektu savienības pārstāve)	x	x	x	x	n
Jānis Dripe (Latvijas Arhitektu savienības pārstāvis)	n	n	x	x	x
Mārtiņš Straume (Latvijas Būvzinieņu savienības pārstāvis)	n	x	x	n	n
Ilmārs Leikums (Latvijas Būvzinieņu savienības pārstāvis)	x	x	n	x	n
Viesturs Briedis (Latvijas Būvzinieņu savienības pārstāvis)	x	n	n	n	n
Ainārs Pauniņš (Latvijas Ilgtspējīgas būvniecības padomes pārstāvis)	x	x	x	n	n
Juris Dambis (Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas amatpersona)	x	x	x	x	n
Ilze Purmale (Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta amatpersona)	x	x	x	x	x
Viesturs Brūzis (Rīgas pilsētas būvvaldes amatpersona)	x	n	x	x	x
Ilze Rukšāne (Latvijas Ainavu arhitektūras biedrības pārstāve)	x	x	x	n	x
Helēna Gūtmane (Urban Institute pārstāve)	x	x	x	x	x
Toms Kokins (Laikmetīgās Arhitektūras Informācijas centra pārstāvis) G – Gunita Kuļikovska	x	n	n/ G	n/ G	x

DISKUSIJA

Kolēģijas locekļu darba pašnovērtējums un ieteikumi turpmākajam darbam un sadarbībai ar pilsētas arhitekta biroju:

V.V. Jāharmonizē darbība un sadarbība starp RPAB un LAS, lai rīcības un darbības būtu savienotas, saskaņotiem mērķiem. Būtu jāstrādā ar sabiedrību, vairāk jāskaidro, jāpopularizē vienkāršas lietas – ilgtspējību, energoefektivitāti. Katrā pilsētā tādas lietas ir. Jāskaidro kā pareizi apsaimniekot būves, par pārbūvēm. LAS nav kapacitātes un šie nav primārie mērķi. Protams LAS un RPAB sadarbība ir jāturpina.

J.D. Laba lieta ir, ka sākumā iecerētie Šmēlinga lasījumi kā mazliet ekskluzīva lieta un tīri teorētisks pasākums – ka Jūs to esat pagriezuši tādā pragmatiskā virzienā, tas ir labi. Var gan tā, gan tā. Otrs – tā Rīgas balva, tā nošķirtība no LAS, tas nodalījums laika ziņā ir loģisks, tas ir suverēns pasākums – tā ir liela pilsēta. Tās tādas labas lietas, ko es redzu. Priekš kolēģijas locekļiem ir komfortabli, ka mēs neesam ierauti tajā ikdienas projektu virpulī – tās ir vējdzirnavas, ar kurām pagrūti cīnīties, vairāk

skatām tādas stratēģiskas lietas kā šeit – tā ir laba, komfortabla situācija. Ir labi, ka uzrauga stratēģiskus plānošanas dokumentus.

I.P. Šogad mums nav nācies to Jūsu resursu daudz izmantot, mēs bijām tādā starpstadijā. Bet par nākamajiem gadiem – vieni plānošanas procesi beidzās, citi sākas – mums būs liels darbs ar tematiskajiem plāniem, kur mēs arī Jūsu atbalstu gribēsim. Galvenais, kur mums vajadzīgs jūsu atbalsts ir priekšlikumi par esošā plāna grozījumiem. Šobrīd pēc normatīvā regulējuma šādu grozījumu var veikt, izstrādājot lokālplānu pēc atsevišķu attīstītāju ierosinājuma un viņi arī finansētu šo procesu. Līdz ar to mums apbūves noteikumos ir izstrādāti kritēriji, pēc kuriem mēs vērtējam, vai šāda lokālplānu izstrāde vispār ir atbalstāma. Tā kā ir uzstādījums no domes vadības, ka principā vajadzētu pieiet vērtēšanai pragmatiski un pēc iespējas dot viņiem iespēju pierādīt, ka viņu iecere ir atbalstāma, varbūt ne 100%, bet atrodot kompromisus. Līdz ar to, par cik daudzas lietas ir subjektīvas, sevišķi augstumu ziņā, tad mēs ļoti ceram uz kolēģijas atbalstu. Ceram uz jūsu atbalstu, jautājumos, kam ir ietekme uz pilsētas telpu, uz telpisko, kas ir diezgan subjektīvas.

E.B. Ļoti gribētu, lai šajā procesā varētu iesaistīties arhitektūras skolas. Tas būtu ceļš ar diviem virzieniem. Viens varētu būt kolēģijas norises vietas kā izbraukumu sēdes – lai jaunieši redz to sabiedrību un procesus, kurā viņi nonāks.

I.R. Mēs domājam un diskutējam par arhitekta biroju kā mediatoru starp dažādām universitātēm un universitāšu mācībspēkiem. Meklēt iespējas, kā iesaistīt studentus procesos.

H.G. Kā Ilze teica – liels smaguma punkts – pilsētas arhitekts kā mediators, kā starpnieks starp akadēmisko vidi un praktisko vidi. Padomāt par notikumu virkni, kas varētu būt zem šīs tēmas. Katram gadam, domājot par šo vidutēja lomu, varētu būt kāda tēma. Šogad mēs piedāvājam tēmu „Ceļš uz skolu”. Tas nozīmē, ka pētījums vai pasākums, kas attiecas uz skolu pieejamībām, ceļiem, kā skolām pietrūkt.

I.R. Mājokļu, mikrorajonu „Otrā elpa” ir lielā mērā saistīta ar šo. Tā ir tā nākamā pakāpe. Ja mēs skatāmies globālā mērogā, šis ceļš uz skolu iziet no mājām mikrorajonā. Te parādās drošības faktors, mobilitātes faktors, zilās un zaļās struktūras faktors. Un galvenais – parādās izglītības faktors. Tas ir tas par ko mēs runājam – mums ir vajadzīga izglītota sabiedrība. Tas ir darbs arī ar skolniekiem.

G.P. Tas ir *general public*, tas nav ar profesionāļiem?

H.G. Kopā. Skolnieki, profesori un profesionāļi.

I.R. Ja mēs runājam par ceļu uz skolu, ja mēs nonākam tai skolā, tās ir taktiskas aktivitātes, ka strādāt ar šiem bērniem.

H.G. Pēdējā Šmēlinga konferencē bija manifests. No mūsu kolēģiem no Urban Institute ir ieteikums – varbūt ir vērts šo manifestu detalizēt konkrētu rīcību programmā? Viena no prizmām ir *stop urban sprawl*. Tas iet kopā ar stratēģijas kompakto pilsētu. Mūsu ieteikums ir iemest iekšā kā vienu no prioritātēm *liability* – pilsētas dzīvotspēju. Kas attiecas uz pētniecību – tiek sludināta programma *Europe Horizont 2020*. Tur ir programmas, kas satuvina akadēmiskos pētījumus un praksi. Vienā no nišām drīkst piedalīties privātie uzņēmēji un sabiedriskās iestādes. Konkurences izpētei Ilvars var pameklēt iespējas sadarbībai ar universitātēm un sadarbību ārzemēm. Pētījumiem būtu jābūt saistībā ar praksi.

A.K. Jābūt vairāk ārā – publikā, vairāk nekā šogad. Tā ir viena no šī biroja misijām – skaidrot, pacilāt jautājumus. Runāties ar sabiedrību. Ja tu vari atrast iespēju katru nedēļu būt medijos uz stundiņu. Pusstundiņu, tas nāktu par labu visiem. Rīga ir liela pilsēta.

H.G. Jautājums par arhitektūras balvu. Latvijā nav nekā saistīta ar citām jomām, pilsētvidi.

Jautājums, vai pilsētas arhitekts iniciē tikai arhitektūras balvas vai arī ir vērts veidot pilsētplānošanas un urbānā dizaina balvu arī pilsētas arhitekta birojam? Var vienu balvu paplašināt, var domāt par divām.

T.K. Jautājumā par vasaras kafejnīcām un konfliktu starp to īpašniekiem un pilsētplānotājiem es redzēju arhitekta biroja funkciju ļoti skaidri. Vajag vairāk runāt ar sabiedrību, skaidrojošo darbu. Viena tēma, kas briesmīgi ir privātā autotransporta īpatsvara mazināšana publiskajā telpā un privātajā telpā. Tam būs liela sabiedrības pretestība, ja tas netiks skaidrots, ka tas ir vajadzīgs kopējai sabiedrībai un pilsētas veselībai.

I.R. Mums ir tēma saistībā ar šo – „Ceļš uz skolu” un izglītība. Kontekstā ar sabiedrības izglītību.

H.G. Varbūt ir vērts padomāt par tematisku publikāciju sērijām medijos?

G.P. slēdz sēdi plkst. 18.15.

Pirms kolēģijas sēdes saņemts kolēģijas locekļa M.Straumes e-pasts:

“2013. gada 04. Decembrī, Nr. 131/13

Rīgas pilsētas Arhitekta birojam par biroja darba vērtējumu.

Latvijas Būvinženieru savienība atzinīgi novērtē Rīgas pilsētas Arhitekta biroja darbu 2013. gadā. Ir jāatzīmē, ka pamatā visi plānotie galvenie pasākumi un deklarētās aktivitātes ir realizētas.

Nākotnes novēlējums - turpmākajā darbā būtu vēlams veikt pasākumu kompleksu, lai paaugstinātu pilsētas Galvenā arhitekta biroja lomu aktuālāko Rīgas pilsētas attīstības problēmu risināšanā, pilsētas attīstībā un it sevišķi saprātīgā vecpilsētas vēsturiskās apbūves saglabāšanā un vēsturisko objektu restaurēšanā.

Ar cieņu, Valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Straume”

Sēdes vadītājs: G. Princis _____

I. Metnieks _____

Kolēģijas locekļi:

E. Bērziņš _____

V. Brūzis _____

J. Dripe _____

H. Gūtmane _____

T. Kokins _____

A. Kronbergs _____

I. Purmale _____

I. Rukšāne _____

V. Valgums _____